

Til §§ 10—13.

Paragrafferne er enslydende med den gældende grundlovs §§ 9—12 alene med den ændring, at udtrykket „sine ministre“ i § 12 er ændret til „ministrene“.

Til § 14.

Paragraffen er enslydende med den gældende grundlovs § 13 alene med den ændring, at udtrykket „sine ministre“ i 1. pkt. erstattes med „statsministeren og de øvrige ministre“. Under hensyn til statsministerens ledende stilling, jfr. § 15, er det blevet anset for ønskeligt, at udnævnelsen af en statsminister udtrykkeligt nævnes. I den gældende grundlov forudsættes udnævnelsen af en statsminister i § 16.

Til § 15.

Denne paragraf er ny. I stk. 1 og stk. 2, 1. punktum, grundlovfæstes det parlamentariske princip, hvorefter såvel den enkelte minister som det samlede ministerium skal vige for et af rigsdagen vedtaget mistillidsvotum.

Ved stk. 2, 2. pkt., sikres udtrykkeligt, at der til enhver tid findes et ministerium, idet de afgående ministre har pligt til at fungere, indtil et nyt ministerium er dannet. Hertil slutter sig bestemmelsen i stk. 2, 3. pkt., der begrænser fungerende ministres beføjelser.

Til § 16.

Paragraffen er enslydende med den gældende grundlovs § 14 alene med den ændring, at „folketinget“ er erstattet med „rigsdagen“ som følge af den foreslåede rigsdagsordning.

Til § 17.

Paragraffens stk. 1 svarer til den gældende grundlovs § 15. Den gældende grundlovs § 16, 1. pkt., er tilføjet som stk. 2 i § 17, hvor den naturligt hører hjemme.

Til § 18.

Bortset fra den i bemærkningerne til § 17 omtalte ændring har bestemmelsen samme indhold som den gældende grundlovs § 16. Udtrykket i den gældende grundlovs § 16, stk. 3, „den, som kongen har udnævnt til statsminister“ har, da udnævnelsen af en statsminister udtrykkeligt omtales i

forslagets § 14, 1. pkt., kunnet erstattes med det kortere „statsministeren“.

Til § 19.

Denne paragraf træder i stedet for § 18 i den gældende grundlov.

Væsentlige bestanddele i den nuværende § 18 stammer fra 1849-grundloven og fra helstatsforfatningen af 1855. Den nye formulering er i overensstemmelse med nyere folkeretlig og statsretlig tankegang og søger desuden at udelukke de fortolkningstvivel, den nuværende § 18 giver anledning til.

Som grundlag for kommissionens drøftelser vedrørende denne og den følgende paragraf har været anvendt et af professor, dr. jur. Max Sørensen udarbejdet responsum, jfr. bilag 6.

Indtil 1920 havde denne paragraf været positivt formuleret. I 1920 blev formuleringen imidlertid gjort negativ, således at rigsdagens samtykke blev gjort til hovedregelen. Herved fik rigsdagen større beføjelser i udenrigspolitisk henseende, end den hidtil havde haft. Formuleringen tabte imidlertid i klarhed, hvorfor skiftende regeringer og rigsdage har måttet fortolke paragraffen. Den herved dannede praksis er nedfældet i forslagets § 19.

Det er praktisk udelukket, at hele rigsdagen kan medvirke ved internationale forhandlinger eller ved udarbejdelsen af forhandlingsdelegationers instrukser, da modparten i så fald ville komme til kendskab om forhandlingsgrundlaget. På den anden side er det ønskeligt, at rigsdagen har et sådant indseende med forhandlingernes første stadier, at den ikke stilles over for en fuldbyrdet kendsgerning, når forhandlingernes resultat foreligger. Det må derfor kræves, at rigsdagen holdes orienteret om forhandlingernes forløb i alle sager, som kræver dennes medvirken med hensyn til lovgivnings- eller bevillingsspørgsmål.

Til stk. 1. Det vil næppe være muligt, hverken i positiv eller i negativ form, ved en udtømmende opregning at angive Kongens udenrigspolitiske beføjelser, og det er da heller ikke antaget, at dette er tilsigtet med den nuværende § 18. I forslaget er som omtalt Kongens beføjelser udtrykt positivt ved en generel formulering, idet det indledningsvis fastslås, at Kongen — under sædvanligt ministeransvar — handler på rigets vegne i mellempolitiske anliggender. Dette hindrer ikke, at rigsdagsvalgte repræsentanter del-